

Zápis č. 131

ze zasedání konaného dne 26. ledna 2012 od 16h v zasedací místnosti u děkanátu.

Přítomni:

Pavel Buršík, Mgr. Otto Eibl, Ph.D., Bc. Petr Gongala, Doc. PhDr. Vít Hloušek, Ph.D., Bc. et Bc. Ondřej Lunter, Bc. Jan Martinek, Mgr. Michal Pink, Ph.D., Bc. Jitka Sklenářová, PhDr. Iva Šmídová, Ph.D., Doc. PhDr. Martin Vaculík, Ph.D.

Omluveni:

Mgr. Slavomíra Ferenčuhová, Ph.D.,

Hosté:

doc. PhDr. Břetislav Dančák, Ph.D., PhDr. Roman Chytilík, Ph.D., Bc. Karel Gargulák, David Kopecký a další

Program jednání:

1. Směrnice děkana o udělování stipendií a Soupis stipendijních programů
2. Postoj AS FSS k probíhajícím debatám o reformě vysokého školství
3. Různé

Průběh jednání:

Šmídová přivítala Pavla Buršíka, náhradníka za senátorku Bažantovou, které zanikl mandát. Dala hlasovat o programu zasedání (9 pro, 0 proti, 1 se zdržel). Dále Šmídová dala hlasovat o svém návrhu, aby diskuse k projednávaným bodům byla časově omezena na 30min (5 pro, 4 proti, 1 se zdržel). Návrh nebyl přijat.

1) Směrnice o udělování stipendií a Soupis stipendijních programů

Děkan vysvětlil intence vedení při přípravě stip. programů: předně mají mít nové programy trvalejší charakter, jsou také výsledkem jednání vedeného už od listopadu; dále by jejich názvy měly být intuitivní a odpovídat náplni; programy by pak měly umožnit co nejrychlejší distribuci stip. prostředků mezi studenty (odtud třebas paušály u mobilitních stipendií). Děkan upozornil, že fakulta rozděljuje v rámci MU nejvíc stipendií, provozuje 14 programů a má plán vyčerpat přes 10 mil. Kč. Zmínil, že stipendijní programy budou stanoveny pro kalendářní rok, nikoli akademický, čímž se bude kopírovat rozpočtový rok fakulty.

Chytilík dodal, že při přípravě programů bylo třeba reagovat na nové okolnosti:

stipendia se stávají vzácným statkem a fond je značně čerpán. Bylo proto zavedeno periodické čerpání, kdy je kupř. na půl roku vyčleněna půlka částky. Tím se brání předčasnému vyčerpání programů, rovněž však nebude možné doplňovat prostředky v průběhu roku do vyčerpaných programů. Bude rovněž omezen okruh adresátů podmínkou standardní doby studia. Např. u mobilit, kde žádali studenti i třeba v 8. semestru. Taková mobilita komplikuje průchod studiem. Pokud rovněž posuzujeme, kteří studenti si stipendium zaslouží, je cíleno na ty ve standardní době.

Dále bylo třeba programy přizpůsobovat výzkumným pracovištím. V několika programech jsou tak uvedeni vedoucí pracovišť jako navrhovatelé a v programu asistentů jsou výzkumná pracoviště přímo zahrnuta. Nakonec byla uvažována role stipendijní komise: ta podle proděkanů nefungovala, působila průtahy a někteří členové vůbec neplnili své povinnosti. Komise v návrhu není vyloučena, ale je posílena role expertů. Rozhodují ti, kteří mají programu nejbližší. Příkladem je program pro spolkovou a kulturní činnost, kde je správa svěřena SK AS.

Chytilík souhlasí s návrhem SK, aby pro program spolkové a kulturní činnosti žadatelé dávali souhlas se zveřejněním celého projektu. Přidal se rovněž k návrhu, aby program pro studenty-rodice fakulty byl rozšířen i na otce. Upozornil, že ve směrnici je hlavní změna v postavení komise. Nový orgán se nově jmenuje komise stipendijního programu, kterou zřizuje proděkan. Soupis programů upravuje její postavení. Ve čl. 6, odst. 1 směrnice jsou uvedena stipendia také na podporu mobility i mimo stipendijní programy. Jedná se o speciální stipendia, k jejichž vyplácení vybízí i univerzita, směřovaná zvláště zahraničním studentům. Děkan dodal, že jde o studenty z mezivládních programů, studenty, kteří přijíždějí z Visegrádského fondu apod.

Šmídová dala hlasovat o směrnici, která byla následně přijata (10 pro, 0 proti, 0 se zdržel). Otevřela diskusi k soupisu programů.

Pink se zeptal, zda i student s trvalým bydlištěm mimo ČR může získat mobilitní stipendium pro cestu do své země? Diskutovala se taková možnost? Děkan odpověděl, že garant žádosti ručí za cíl využití stipendia svou ctí. Předpokládá se, že takto program užíván nebude a ani dosavadní praxe takové riziko nenaznačuje.

Na dotazy Šmídové, zda i pro mobilitní stipendia bylo uvažováno o podmínce dobrého prospěchu a zda se i zde počítá s rolí garanta, děkan odpověděl, že hlavním cílem zavedení podmínky standardní doby je omezení výjezdů v posledním roce, případně používání výjezdu jako důvodu pro následné žádosti o výjimky. Nikoli tedy pozitivní vymezení okruhu příjemců. Chytilík dodal, že už podmínka standardní doby studia je výrazná změna.

Vaculík poznamenal, že studenti často při spoluautorství publikace chtějí tuto publikaci následně přeložit do AJ. Zeptal se, zda si mohou kromě publikace požádat i o stipendium pro překlad? Chytilík vysvětlil, že odměňování publikací je navázáno na ukazatel V, podle kterého je fakulta odměňována. Děkan přidal, že se předpokládá, že článek vyjde. Překlad je tak pouze investicí autora do svého díla. Jedna možnost je financování z prostředků pro specifický výzkum. Podpora na katedrách může rovněž jít z

fondů asistentů. Chytilík navázal, že bude-li překladatelem student fakulty, jak tomu bývá na politologii, lze použít fond asistentů pro podporu studenta-překladače. Podle Hlouška je třeba preferovat institucionální formu financování, kterou je podpora specifického výzkumu.

Vaculík se dále zeptal, zda v programu 3C pro odborné praxe, může student dostat peníze i na praxe vedené v rámci povinných kurzů? Chytilík odkázal na loňskou praxi: to se podporovaly praxe právě a pouze u kurzů povinných, nově je podmínkou navázání na ECTS a program se tak týká i povinně volitelných předmětů. Počet praxí se ostatně může pozitivně promítnout do financování fakulty.

Vaculík citoval soupis: v programu 4A, asistenti kateder apod., se částka přidělí katedrám a pracovištím „s přihlédnutím k velikosti jejich rozpočtu pro rok 2012 a dalším zřetelům hodným okolnostem“. V odst. 6 programu 4A je ale uvedeno, že „přidělení stipendia přiznává vedoucí studijního oddělení.“ Kdo tedy o prostředcích rozhoduje? Chytilík zde vidí střet reálné a formální logiky fungování programů. Rozhodují vedoucí kateder, ale pak se zadává formulář do systému. Je třeba kontrolovat, že vedoucí nezadávají výplaty stipendií i poté, co dosáhli limitu financí pro svou katedru. To bude kontrolovat studijní oddělení. Je to standardní postup, když se stipendijní programy rozdělují. Nejde o změnu proti minulé praxi

Chytilík se vrátil ke „zřetelům hodným okolnostem.“ Převládá prý názor, že všechny katedry nejsou stejně náročné co do potřeby asistentů. Vedoucí katedry žurnalistiky uvádí např. Rádio R a jeho provázání s výukou. S tímto se vedení ztotožnilo a rozpočet zmíněné katedry pak bude v programu 4A o něco větší. Alternativou by bylo přidávat stipendijní programy pro jednotlivé podporované projekty.

Vaculík poděkoval vedení za odvedenou práci. Soupis programů považuje za velmi srozumitelný, přehledný a s jeho podobou je spokojen.

Gongala se zeptal, jak bude v programu prospěchového stipendia přístupováno ke kreditům z uznaných předmětů? Chytilík k otázce dodal, že jde například o situaci, kdy by si studenti s ukončeným studiem po opakovaném zapsání ke studiu nechali uznat předměty a ECTS dali si (znovu) vyplatit prospěchové stipendium. Podle děkana ovšem stipendium může být v takovém případě odňato. Nebylo by přiznáno oprávněně.

Gongala ze dále ptal, jak dopadla uvažovaná podmínka absence dalšího (dvojího) financování pro domácí praxe? Podle Chytilíka to může být řešeno čestným prohlášením na formulářích.

Šmídová rovněž poděkovala vedení za velmi přehledný soupis programů. Když poukázala pak na program 2A, kde v bodě 5 je odkaz na „soulad s článkem 1“, Chytilík vysvětlil, že jde o podmínku oceňovat skutečně talentované a mimořádné studenty, ne pouze práci. Odměny za práci, kterou je konána pečlivě, ale není mimořádným odborným výkonem, byly přesunuty do jiných programů. Je to tak i vodítko pro vedoucí kateder, pokud si nejsou jisti, zda odměňovat nebo ne.

Chytilek nemohl odpovědět na dotaz, který proděkan bude rozhodovat v programu 2A. Ujistil však Šmídovou, že program se nevyčerpá rychle, neboť žádostí i díky přesunu části podporované činnosti do jiných programů bude méně. Není vhodné tento program dávat do správy komise, neboť je pro žádosti často nutná pružnější, rychlá odpověď. Šmídová se obává, že program bude přesto vyčerpán, jak se stalo loni.

Vrátila se pak k programu pro studenty-rodice a navrhla formulaci "studující přeruší studium z důvodu péče o dítě", se kterou Chytilek souhlasil.

Lunter za SK ocenil proceduru vzniku soupisu programů a spolupráci s SK na jeho přípravě. Poukázal pak na částku přidělenou programu kulturní a spolkové činnosti (220 tis.). Řekl, že bylo dohodnuto stanovit tuto částku podle loňského plánu (250 tis.), nikoli loňského čerpání (odpovídajícího programu, D – cca 190 tis.). Chytilek si není vědom takového znění dohody a částka 220 tis. byla stanovena jako průměr mezi čerpáním skutečným a plánovaným. Uznává však, že loňské čerpání mohlo být uměle nižší, neboť řada studentů považovala program D za vyčerpáný. Na druhou stranu ovšem bylo např. Rádio R přesunuto do jiného programu a výdaje tohoto budou tedy o něco nižší. Podle děkana jde o výsledek delšího jednání, nicméně spolkový a kulturní program bude takto spravován první rok a je třeba jeho fungování prověřit. Existuje navíc rezerva, ze které je možno hradit případný nedostatek financí. Gongala dodal, že rezerva bude ještě navýšena, když se program prospěchového stipendia nebude pro omezení čerpat na 100%. Chytilek varuje před nadměrným čerpáním stipendijního fondu, jehož letošní příjmy nemusejí nahradit veškeré výdaje.

Děkan nakonec informoval o záměrech vedení ve věci poplatků spojených se studiem: plánem je upustit od poplatku za další studium, přičemž rozumnou výší poplatku za prodlouženou dobu, s ohledem na další fakulty MU, je 15 tis. Korun. Schválení poplatků by mělo proběhnout v únoru.

Na návrh Šmídové byl soupis hlasováním schválen (10 pro, 0 proti, 0 se zdržel).

2) Postoj AS FSS k probíhajícím debatám o reformě vysokého školství

Šmídová zahájila diskusi odkazem na zápis z vedení 23.1. Ten se zmiňuje se o reakci rektora na otevřený dopis studentů. Podporuje vedení stanovisko rektora? Děkan přisvědčil, podle jeho názoru předkladatel návrhů zvolil špatný postup reformy a jinak dobrý záměr trpí tím, kdo jej realizuje.

Šmídová shrnula postoj vedení MU: to není spokojeno s tím, jak byly reformy předloženy, ale nebude ve věci podnikat aktivní kroky (svolávat shromáždění akad. obce), čímž by se věc nevyřešila. Rektorát ale dává možnost senátu se vyjádřit.

Jako Fakulta *sociálních* studií bychom podle Šmídové právě my měli nabídnou univerzitnímu senátu spolupráci, zvláště s další analýzou věcných záměrů a dalších dokumentů. Děkan souhlasil a citoval příslušnou pasáž rektorovy odpovědi.

Martinek za SK souhlasil s názorem Šmídové a představil návrh případného usnesení

k věci, který sestavila SK:

Akademický senát Fakulty sociálních studií považuje návrhy věcných záměrů zákona o vysokých školách a zákona o finanční pomoci studentům za problematické a ohrožující budoucnost veřejných vysokých škol a jejich roli ve společnosti.

Jako volení zástupci sociálně-vědní fakulty odmítáme především:

- nedbalý způsob přípravy věcných záměrů, přehlížející dříve připravené podklady,*
- nedostatečné projednání s relevantními aktéry, překračující hranice zákonnosti*
- a často nejasné formulace a cíle předkladatele, které nevytvářejí předpoklady pro kvalitní tvorbu paragrafovaného znění zákona.*

V samotných návrzích odmítáme navrženou podobu pravomocí a způsob obsazování správních rad, bezdůvodné snížení podílu studentů v akademických senátech a horkou jehlou šitý záměr finanční podpory studentům, jehož realizace by znamenala systematické dotování bank penězi z veřejného sektoru.

Podporujeme kritická stanoviska Rady vysokých škol, České konference rektorů a Akademického senátu a rektora Masarykovy univerzity.

Dále Martinek navrhl doplnit zmínku o nabídce pomoci univerzitním aktérům a na dotaz Šmídové, komu je návrh usnesení směřován, řekl, že čtenářům zápisu zasedání, akademické obci.

Šmídová preferuje podpořit stávající stanovisko, vcelku zřejmé, které sestavil rektor a AS MU. Přítomný Gargulák z SK AS MU doplnil, že k aktuálním věcným záměrům zaujala postoj pouze SK AS MU společně se zástupci z dalších univerzit a AS MU bude k věci nejspíše mimořádně zasedat, nicméně se vyjádřil v prosinci k předchozím návrhům. Šmídová proto navrhla podpořit stanovisko AS MU z 5.12.

Podle Martinka by usnesení mělo obsahovat konkrétní zmínky o problémech s věcnými záměry, nikoli jen obecný odkaz. Hloušek nicméně odmítá některé formulace v návrhu SK. S obavami sleduje narůstající kampaň studentů a plytké postoje, projevované na Univerzitě Karlově. „Překročení hranice zákonnosti“ je podle Hlouška zcela mimo. Vidí rozdíl mezi meritem návrhu a způsobem komunikace a sám by s některými součástmi návrhu souhlasil (např. omezení počtu studentů v senátech, jistá forma školného). Martinek vysvětlil, že „překročení hranice zákonnosti“ se vztahuje pouze k podobě připomínkového řízení.

Eibl odmítá velká gesta a příliš obecné výzvy. Spolu s Vaculíkem navrhuje použít poslední odstavec návrhu SK a podpořit univerzitní orgány. Pink souhlasí. Lunter navrhuje použít obecnější formulace, ovšem zmínit konkrétní připomínky, když se obsah reforem týká přímo činnosti senátu.

Postoj děkana je jiný: sám by preferoval skutečně podrobnou analýzu návrhů, která vytkne konkrétní jejich chyby, před obecným připojením se k názorům jiných. V návrhu SK jsou i problémy v použitých termínech, jako správní rada (ve skutečnosti rada veřejné vysoké školy). Expertní vklad fakulty by měl být v přesném rozboru věci. Hloušek souhlasí a poukazuje na neseriózní jednání UK. Děkan se navíc obává tlaku, který je vyvíjen na akademické obce: „jste s námi, nebo proti nám“ a odmítá ono vymáhání souhlasu s obecnými postoji jakéhosi hnutí. Proto podporuje názor rektora.

Názorem Gongaly je, že usnesení by mělo být informativní a proto obsahovat zmínky o problémech věcných záměrů. Sklenářová dodala, že později můžeme obecnější výtky konkretizovat. Hloušek dodal, že to může udělat SK, ovšem senát jako takový by neměl dublovat činnost nadřízených institucí.

Šmídová navrhla konsensus na usnesení, které dá podporu univerzitním orgánům, nabídne jim pomoc, přičemž teprve posléze bude AS FSS jednat o dalších, konkrétních krocích. Vaculík dodal, že je třeba nejprve podrobně prostudovat věcné záměry zákonů. Buršíkovi jsou tyto postoje sympatické. Šmídová vidí možnost v textové analýze návrhů a ví o zájemcích o takovou činnost. Navrhla proto upravený text usnesení (viz níže).

Hloušek zdůraznil, že o podobnou činnost zájem nemá a s tímto usnesením nesouhlasí.

Děkan doplnil, že oceňuje osobu rektora MU. Rektor se reformou podrobně zabýval a preciznost jeho stanovisek poukazuje na dobrou budoucnost MU. Návrhy věcných záměrů obsahují i progresivní moderní změny, které odpovídají zahraniční praxi (např. způsob akreditací). Děkan nicméně varuje před zjednodušováním tématu a přirovnáními současného odporu akademických obcí k listopadu 89. Je to laciné a teprve se uvidí, kdo se na této vlně odporu svezí.

Návrh usnesení byl hlasováním schválen (7 pro, 1 proti, 2 se zdrželi)

3) Různé

Děkan se zeptal SK na její postoj k částce 15 tis. Korun jako výši poplatku za delší studium. Lunter vyjádřil souhlas a host Kopecký se zeptal po původu této výše. Děkan odkázal na dřívější jednání a také na snahu o vstřícnost ke studentům. Proděkan Chytilík zmínil, že univerzita ve svém hodnocení fakult začíná zohledňovat kategorii neúspěšných studentů, stejně jako kategorii studentů prodlužujících. Tím se může negativně projevit nadměrné navýšení poplatku (tlak na neúspěšné ukončení studia) i nadměrné snížení (absence tlaku na ukončení vůbec). Vhodnější je střední hodnota. Děkan dodal, že kvalita výuky na fakultě není nezbytně spojena s výší poplatků a na fakultě je navíc řada studentů se specifickým postupem studia. Přesto je počet poplatkových studentů – 21 ze 100 – vysoký a dokonce 2 nejvyšší z fakult MU.

Gongala se zeptal, jak se vyvíjí počet vyměřených poplatků, který lze sledovat po měsících. Chytilík tuto statistiku nesleduje, ovšem i vzhledem k nárůstu počtu odvolání a související administrativní zátěže bylo rozhodnuto upustit od poplatku za další

studium.

Vaculík upozornil na problémy s pořizováním zápisů: jejich pisateli je znemožněno se plně účastnit zasedání. Šmídová poukázala na projednávání věci na předchozích zasedáních. Členové SK vyjádřili souhlas s Vaculíkovým názorem.

Lunter se zeptal členů vedení na okolnosti výběrových řízení pro zaměstnance výzkumných institutů – odkázal na dřívější zmínku Ferenčuhové, že e-mail o konání řízení nepřišel všem zaměstnancům fakulty. Děkan upozornil na další způsoby zveřejnění informace o výběrových řízeních. E-mailová komunikace byla pouze doplňujícím způsobem, jak případné zájemce kontaktovat. Na Lunterův dotaz po výsledcích výběrových řízení odkázal na veřejně dostupné seznamy zaměstnanců na webu fakulty.

Martinek upozornil na aktualizovaný senátní web a obnovené zasílání senátního newsletteru.

Další zasedání proběhne 20.2.2012 v 18:00. Zasedání následující pak 7.3.2012 v 18:00.

Přijatá usnesení:

2012-1-26/1

Akademický senát Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity schvaluje Směrnici děkana č. 1/2012 o udělování stipendií na FSS MU.

2012-1-26/2

Akademický senát Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity schvaluje Soupis stipendijních programů FSS MU na rok 2012.

2012-1-26/3

Akademický senát Fakulty sociálních studií podporuje kritická stanoviska Rady vysokých škol, České konference rektorů a Akademického senátu a rektora Masarykovy univerzity k návrhům věcných záměrů zákona o vysokých školách a zákona o finanční pomoci studentům. Nabízíme orgánům Masarykovy univerzity participaci na formulaci stanovisek a relevantních analýz.

.....
PhDr. Iva Šmídová, Ph.D.
předsedkyně senátu

.....
Mgr. Michal Pink, Ph.D.
místopředseda senátu

.....
Bc. Jan Martinek
místopředseda senátu

zapsal: Petr Gongala